



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2018-02-14 Nr. 4D-2017/2-276
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau tekste ir citatose vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Prienų rajono savivaldybės (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant žemės mokesčio klausimą ir teikiant su tuo susijusius atsakymus.

2. Pareiškėja skunde, be kita ko, nurodo:

2.1. „Pradėsiu nuo mano paskutinio prašymo, pateikto Savivaldybės tarybai 2017-01-19, „Dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo“ [...]. [...] remiantis pačios Savivaldybės tarybos priimtu sprendimu T3-263 (priimtu 2016-12-22), teikiau prašymą dėl lengvatos pagal priimtą tvarką, pridėdam pri prašymo visus reikiamus dokumentus. Gautas mero atsakymas [...] stebina tuo, kad jo paaiškinimas remiasi ankstesniu mano prašymu 2016-12-14 ir antrą kartą „neturi teisinio pagrindo mokesį sumažinti ar nuo jo atleisti“ [...]. Pridėsiu ir tai, kad nenurodoma mano teisė sprendimą apskųsti administracine tvarka. Atkreipkite dėmesį į datas. Pagal Savivaldybės [tarybos] priimtą nutarimą T3-263 [...] turiu pilną teisę dėl lengvatos, nes įgyvendinau visas reikiamas nuostatas, pateikiau visus reikiamus dokumentus, bet, akivaizdu, jog nebuvo net svarstyta“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Mano ankstesnis prašymas 2016-12-14, pateiktas Prienų raj. merui A. Vaicekauskui „Dėl žemės mokesčio sumažinimo“, [...] buvo ignoruotas, remiantis melagingu mero pareiškimu, jog esu skolinga Savivaldybės biudžetui už praėjusius mokesčius laikotarpius ... eurus ir delspinigių ... euro [...]. [...] žemės mokestis buvo sumokėtas dar 2016 metų spalio mėn., paskutiniajame prašyme buvau prisegusi banko išrašo kopiją, su kitais reikiama dokumentais. [...]“;

2.3. „[...] meras, atsakydamas į paskutinį prašymą, aiškina tai, jog aš dėl šio prašymo jau kreipiausi ir jis negali būti nagrinėjamas antrą kartą. [...]. Kaip galima naudotis Savivaldybės [tarybos] priimta nuostata T3-263 atbuline data mano 2016-12-14 prašymui ir pritaikyti, jog antrą kartą nenagrinėjamas, jei nuostata priimta 2016-12-22“;

2.4. „[...] kiti prašymai buvo skirti merui A. Vaicekauskui dar 2016-08-16 „Dėl žemės mokesčio atleidimo“ – be jokio atsakymo. Toliau prašymas Savivaldybės tarybai „Dėl žemės mokesčio panaikinimo“, kuri šį klausimą svarstė 2016-12-01, nebuvo net paskelbtas internetinėje Savivaldybės svetainėje, tarybos nagrinėjamų klausimų sąrašė, ir be jokio atsakymo ar paaiškinimo. [...] nagrinėjamas klausimas nebuvo įtrauktas į sąrašą numeriu 9, nors tarybos balsavimuose aiškiai rodomi balsavimo rezultatai šiuo klausimu.“

3. Pareiškėja Seimo kontrolieriaus prašo:

„[...] išnagrinėti šį skundą ir nustatyti, ar toks mero A. Vaicekausko elgesys ir kompetencija yra teisėta“.

4. Pareiškėja skundo tyrimui pateikė:

4.1. 2016-12-14 prašymą „Dėl žemės mokesčio sumažinimo“ (kopija) (registruotas Savivaldybėje 2016-12-16, Nr. (12.1)-GP-2016/436), kuriame be kita ko, nurodyta:

„Prašu sumažinti žemės mokestį 80 proc. už žemės sklypą Nr. ... (... k., Prienų raj.), kuris yra ... eurai už 2016 metus [...]. Savivaldybės tarybos svarstymas (2016-12-01) dėl šio mokesčio panaikinimo buvo neigiamas. [...]“;

4.2. Savivaldybės mero 2017-01-19 raštą Nr. (12.1)-GP-2016/436 (kopija) (atsakoma į Pareiškėjos 2016-12-18 prašymą), kuriame nurodyta:

„Informuojame, kad Savivaldybės taryba, gavusi Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje 2016-12-07 raštą Nr. 8-22, 2016-12-22 sprendimu Nr. T3-263 patvirtino Žemės, valstybinės žemės nuomos, nekilnojamojo turto ir paveldimo turto mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašą. Aprašo 3.1 papunktyje nustatyta, kad Savivaldybės taryba gali priimti sprendimus savivaldybės biudžeto sąskaita sumažinti mokesčio dydį arba nuo mokesčio atleisti, jeigu mokesčio mokėtojas neturi mokesčio (delspinigių) įsiskolinimų savivaldybės biudžetui už praėjusius mokestinius laikotarpius. Kadangi Jūs už praėjusius laikotarpius esate skolingas ... Eur žemės mokesčio ir ... Eur delspinigių, todėl neturime teisinio pagrindo mokestį sumažinti ar nuo jo atleisti“;

4.3. 2017-01-19 prašymą „Dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo“ (registruota Savivaldybėje 2017-01-19, Nr. (12.1)-GP-2017/025, kuriame be kita ko, nurodyta:

„Remiantis Savivaldybės tarybos priimtu 2016-12-22 sprendimu [Nr.] T3-263, prašu suteikti žemės mokesčio lengvatą už priklausantį man [...] žemės sklypą Nr. ... ir sumažinti žemės mokestį 80 proc.: už 2015 metus ... eurus ir už 2016 metus ... eurus. Žemės mokestis už šį žemės sklypą (... tvenkinio dalis) 2015 metais buvo ... eurai, o 2016 metais – ... eurai [...]“;

4.4. Savivaldybės mero 2017-02-23 raštą Nr. (12.1)-GP-2017/025 (kopija) (atsakoma į Pareiškėjos 2017-01-19 prašymą), kuriame nurodyta:

„[...] Savivaldybės taryba [...] 2016-12-22 sprendimu Nr. T3-263 [patvirtino] Žemės, valstybinės žemės nuomos, nekilnojamojo turto ir paveldimo turto mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašą.

Pagal aprašo 12 punktą nustatyta, kas asmens prašymas dėl atitinkamo mokesčio lengvatos svarstomas tik vieną kartą ir mokesčio lengvatos savivaldybės biudžeto sąskaita teikiamos už metus, kuriais pareiškėjas kreipėsi į Savivaldybės tarybą dėl lengvatos suteikimo.

Kadangi Jūs dėl žemės mokesčio lengvatos kreipėtės pakartotinai ir už praėjusius metus, todėl neturime teisinio pagrindo mokestį sumažinti ar nuo jo atleisti.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, gavęs Pareiškėjos skundą, dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Savivaldybę.

6. Iš Savivaldybės pateiktos informacijos, dokumentų (kopijos) nustatyta:

6.1. Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Vyriausybės atstovo Kauno apskrityje 2016-12-07 reikalavimą Nr. 8-22 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies nuostatų įgyvendinimo“, 2016-12-22 sprendimu Nr. T3-263 patvirtino Žemės, valstybinės žemės nuomos, nekilnojamojo turto ir paveldimo turto mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašą (toliau ir citatose vadinama – Aprašas), kuris įsigaliojo nuo 2016-12-28.

„Iki Savivaldybės tarybos 2016-12-22 sprendimu Nr. T3-263 patvirtinto Aprašo įsigaliojimo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi,

pagal prašymus dėl atleidimo nuo žemės mokesčio buvo rengiami sprendimų projektai ir teikiami Savivaldybės tarybai“;

6.2. „Pareiškėjai (jai atstovavo vyras) pateikus 2016-08-16 prašymą „Dėl žemės mokesčio atleidimo“ buvo pasiūlyta keisti žemės paskirtį. Pareiškėjos atstovui Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėja paaiškino, kokius dokumentus reikia pateikti. Pareiškėjos atstovas gavo žodinį atsakymą į visus pateiktus klausimus“;

6.3. Savivaldybėje gavus Pareiškėjos 2016-11-08 prašymą dėl žemės mokesčio panaikinimo už 2015–2016 metus, Savivaldybės tarybos 2016-11-24 posėdžiui buvo parengtas sprendimo dėl Pareiškėjos atleidimo nuo 2016 m. žemės mokesčio (... Eur) už žemės sklypą, esantį ..., Prienų r. sav., projektas.

Sprendimo „Dėl atleidimo nuo žemės mokesčio“ projekto 2016-11-27 aiškinamajame rašte Nr. R-33 nurodyta:

„Gautas Pareiškėjos prašymas atleisti nuo 2015 ir 2016 m. žemės mokesčio už 2,52 ha žemės sklypą, esantį ..., Prienų r. sav. VĮ Registrų centre 2003-03-13 užregistruota šio žemės sklypo paskirtis *kita*. Valstybinė mokesčių inspekcija, skaičiuodama žemės mokestį, pritaikė kitos paskirties žemei patvirtintą 1 proc. tarifą. Šios žemės 2016 m. apmokestinamoji vertė ... Eur, todėl ir apskaičiuotas ... Eur mokestis. Klausimas dėl 2015 m. žemės mokesčio sumažinimo buvo svarstytas 2015 m. lapkričio mėnesio Savivaldybės tarybos posėdyje (Savivaldybės tarybos 2015-11-18 sprendimo „Dėl žemės mokesčio sumažinimo“ Nr. (1.3)-T1-234 projektas) – *mokestis nesumažintas*. Pareiškėja žemės mokesčio už 2015 m. nesumokėjo. Šiuo metu Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistuos skyrius pradėjo žemės paskirties keitimo procedūrą. [...]“

Savivaldybės tarybos 2016-11-24 posėdis buvo nukeltas į 2016-12-01, atsižvelgiant į tai, Pareiškėjos klausimo dėl atleidimo nuo žemės mokesčio svarstymas buvo įtrauktas į Savivaldybės tarybos posėdžio, vykusios 2016-12-01, darbotvarkę, kuri buvo skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje (<https://e-leimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/4820e8b0b2e511e6a3e9de0fc8d85cd8?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=a74c19f0-032a-42b8-bf05-90603e0b0c51>).

Sprendimo projektui nepritarė ir Savivaldybės tarybos 2016-12-01 posėdyje sprendimas dėl atleidimo nuo žemės mokesčio už 2015–2016 m. nepriimtas.

„Pareiškėjos atstovas (vyras) dalyvavo tarybos posėdyje, meras jam suteikė galimybę pasisakyti. Todėl Pareiškėja gavo visą informaciją apie klausimo svarstymą“;

6.4. Pareiškėjos „2016-12-14 prašyme buvo prašoma pakeisti žemės paskirties būdą. VĮ Registrų centras 2002-12-02 nustatė šios žemės paskirtį „kita“. Dar 2016-08-23 Savivaldybės administracijos direktorius gavo Pareiškėjos prašymą pakeisti žemės paskirtį į vandens ūkio paskirties žemę, ir Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius pradėjo žemės paskirties keitimo procedūras.“

Savivaldybės merui 2016-12-14 gavus Pareiškėjos prašymą dėl žemės mokesčio sumažinimo, Savivaldybės administracija rengė Aprašą, kurį Savivaldybės taryba patvirtino 2016-12-22, todėl Aprašo 3.1 punkto nuostatos „[...]“ buvo pritaikytos atsakant į Pareiškėjos 2016-12-14 prašymą.“

„Pateiktoje deklaracijoje mokesčio nepriemokos suma ... Eur už 2015 m. bei ... Eur delspinigių ir ... Eur už 2016 m., o mokesčio sumokėjimo terminas iki einamųjų metų lapkričio 15 d. Pareiškėja pateikė 2017-01-17 SEB banko išrašą apie VMI nuo Pareiškėjos sąskaitos nurašytą žemės mokesčio skolą už 2015 m. (... Eur).“

„SEB banko 2017-01-17 išrašas apie VMI 2016-11-14 nuo Pareiškėjos sąskaitos nurašytą žemės mokesčio skolą už 2015 m. ... Eur. Išrašas pateiktas ne su visais dokumentais, o vėliau, jis Savivaldybėje neregistruotas.“

„Aprašo 12 punkte nustatyta, kad „[...]“ asmens prašymas dėl atitinkamo mokesčio lengvatos svarstomas tik vieną kartą ir mokesčio lengvatos Savivaldybės biudžeto sąskaita teikiamos už metus, kuriais pareiškėjas kreipėsi į Savivaldybės tarybą dėl lengvatos suteikimo, buvo pritaikytos rengiant atsakymą į Pareiškėjos [...] 2017-01-19 prašymą“;

6.5. „Gauti Pareiškėjos 2016-12-14 ir 2017-01-19 prašymai: buvo užregistruoti ir Savivaldybės administracijos direktoriaus perduoti Savivaldybės administracijos Finansų skyriui;

įsigaliojus Aprašo nuostatomis Savivaldybės tarybai sprendimo projektai dėl mokesčio lengvatos nebuvo teikiami, nes prašymai prieštarauja patvirtinto aprašo nuostatomis. Pareiškėja apie tai buvo informuota“;

6.6. „Dėl įvykusios techninės klaidos nurodyta ne ta Pareiškėjos prašymo data: atsakyta į 2016-12-14 prašymą, o ne 2016-12-18. Dėl klausimo nagrinėjimo sudėtingumo buvo atsakyta 2017-01-19 raštu Nr.(12.1)BP-2017/436“;

6.7. „Pareiškėjos atstovas dalyvavo visuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, kuriuose buvo svarstomas klausimas dėl mokesčio lengvatų“;

6.8. „Savivaldybės administracijos nuomone, pareiškėjos problema bus išspręsta tik pakeitus žemės naudojimo paskirtį iš „kita“ į „vandens ūkio“.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai:

7.1. Žemės mokesčio įstatymo:

7.1.1. *8 straipsnis* – „3. Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokesčių arba visai nuo jo atleisti. [...]. 5. Šio straipsnio 3 dalyje numatytos lengvatos taikomos atitinkamuose savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka“;

7.1.2. *12 straipsnis* – „5. Mokestis sumokamas iki einamojo mokestinio laikotarpio lapkričio 15 dienos“;

7.1.3. *15 straipsnis* – „1. Mokestis įskaitomas į savivaldybės, kurios teritorijoje yra žemė, biudžetą.“

7.2. Vietos savivaldos įstatymo:

16 straipsnis – „2. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: [...]; 18) sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas. [...].“

7.3. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. 2. Seimo kontrolieriai netiria Respublikos Prezidento, Seimo narių, Ministro Pirmininko, Vyriausybės (kaip kolegialios institucijos), valstybės kontrolieriaus ir Konstitucinio Teismo bei kitų teismų teisėjų veiklos, *savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos*.“

7.4. Viešojo administravimo įstatymo (galiojo nuo 2015-05-01 iki 2017-03-31):

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 8) „vieno langelio“. Šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas, skundas ar pranešimas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą, skundą ar pranešimą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus – ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą, skundą ar pranešimą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą, skundą ar pranešimą padavusį asmenį; [...].“

8. Kiti teisės aktai

8.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23):

8.1.1. *4.1 punktas* – „Asmens prašymo nagrinėjimas – institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir atsakymo asmeniui parengimą“;

8.1.2. *34 punktas* – „Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje“;

8.1.3. *35 punktas* – „Jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo institucijoje, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis“;

8.1.4. *47 punktas* – „Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį [...]“;

8.1.5. *50 punktas* – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame, vadovaujantis Taisyklių 12, 38, 39–42 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis nurodoma tiksliai atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

8.2. Savivaldybės tarybos 2016-12-22 sprendimu Nr. T3-263 patvirtinto Žemės, valstybinės žemės nuomos, nekilnojamojo turto ir paveldimo turto mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašo (Aprašas):

8.2.1. *3 punktas* – „Savivaldybės taryba gali priimti sprendimus savivaldybės biudžeto sąskaita sumažinti mokesčių dydį arba atleisti nuo mokesčių mokėjimo: 3.1. kai mokesčio mokėtojas neturi mokesčių (delspinigių) išskolinimų savivaldybės biudžetui už praėjusius mokesčius laikotarpius; [...] 3.3. kai mokesčio mokėtojo žemės sklypas, už kurį prašoma suteikti mokesčio lengvatą, neįtrauktas į nenaudojamų, apleistų žemės sklypų Prienų rajone sąrašą, patvirtintą Savivaldybės tarybos sprendimu (to laikotarpio, už kurį prašoma suteikti mokesčio lengvatą)“;

8.2.2. *9 punktas* – „Savivaldybės administracijos direktorius gautus ir užregistruotus asmenų prašymus perduoda Savivaldybės administracijos Finansų skyriui“;

8.2.3. *10 punktas* – „Savivaldybės tarybos sprendimų dėl mokesčių lengvatų suteikimo (nesuteikimo) projektus rengia ir teikia Savivaldybės tarybai svarstyti Savivaldybės administracijos Finansų skyrius“;

8.2.3. *11 punktas* – „Pareiškėjams apie Savivaldybės tarybos priimtus sprendimus dėl mokesčių lengvatų suteikimo (nesuteikimo) praneša Savivaldybės tarybos sekretorius“;

8.2.4. *12 punktas* – „Asmens prašymas dėl atitinkamo mokesčio lengvatos svarstomas tik vieną kartą ir mokesčio lengvatos savivaldybės biudžeto sąskaita teikiamos už metus, kuriais pareiškėjas kreipiasi į Savivaldybės tarybą dėl lengvatos suteikimo.“

8.3. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymu V-117 patvirtintose Dokumentų rengimo taisyklėse nurodyta:

8.3.1. *5 punktas* – „Dokumentuose, priklausomai nuo jų paskirties, gali būti šie rekvizitai: [...]; 5.15. gauto dokumento nuoroda; [...]“;

8.3.2. *38 punktas* – „Gauto dokumento nuorodą sudaro žodis „I“, dokumento, į kurį atsakoma, data ir registracijos numeris, pvz.: Į 2011-07-02 Nr. 2-156.“

Jei gauto dokumento registracijos numerio nėra, nurodoma dokumento data ir dokumento rūšies pavadinimas, pvz.: Į 2011-08-23 prašymą.

Jei gauto dokumento datos ir registracijos numerio nėra, nurodoma dokumento gavimo data, pvz.: Į 2011-09-16 gautą prašymą.“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

9.1. dėl kreipimūsi nagrinėjimo;

9.2. dėl atleidimo nuo žemės mokesčio.

Dėl kreipimūsi nagrinėjimo

10. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 8 punkte, susijusius su Savivaldybės pareigūnų veiksmais (neveikimu), nagrinėjant Pareiškėjos kreipimusis, konstatuotina:

10.1. asmens prašymo nagrinėjimas, vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių 4.1 punktu (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23), yra institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir *atsakymo asmeniui parengimą* (pažymos 8.1.1 papunktis). Institucijos atsakymus, vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių 47 punkto nuostatomis (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23), parengia atsižvelgdamos į prašymo turinį (pažymos 8.1.4 papunktis).

Savivaldybė, pažeidžiant Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 4.1, 47 punktų nuostatas (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23), neparengė atsakymo į Pareiškėjos 2016-08-16 prašymą, o tik žodžiu suteikė informaciją Pareiškėjos atstovui (pažymos 6.2 punktas);

10.2. Savivaldybė atsakymą į Pareiškėjos 2016-12-14 prašymą (Savivaldybėje gautas ir užregistruotas 2016-12-16) pateikė 2017-01-19 raštu, t. y. pažeidžiant Prašymų nagrinėjimo taisyklių (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23) 34 punkte įtvirtintą 20 darbo dienų prašymų nagrinėjimo terminą (pažymos 8.1.2 papunktis), nes atsakymas pateiktas per 23 darbo dienas (pažymos 4.1, 4.2 punktai);

10.3. Savivaldybė atsakymą į Pareiškėjos 2017-01-19 prašymą (Savivaldybėje gautas ir užregistruotas 2017-01-19) pateikė 2017-02-23 raštu, t. y. pažeidžiant Prašymų nagrinėjimo taisyklių (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23) 34 punkte įtvirtintą 20 darbo dienų prašymų nagrinėjimo terminą (pažymos 8.1.2 papunktis), nes atsakymas pateiktas per 25 darbo dienas (pažymos 4.3, 4.4 punktai);

10.4. pažymėtina, kad Savivaldybė, nagrinėdama Pareiškėjos 2016-12-14, 2017-01-19 prašymus, taip pat pažeidė ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23) 35 punkto nuostatas, reglamentavusias, kad, jeigu atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo institucijoje, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų ir apie tai informuoti asmenį, pateikusių prašymą (pažymos 8.1.3 papunktis), nes skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo suteikta informacija, dokumentai (kopijos), įrodantys, kad Pareiškėjos 2016-12-14, 2017-01-19 prašymų nagrinėjimo terminas buvo pratęstas;

10.5. Savivaldybė, pažeidžiant Prašymų nagrinėjimo taisyklių (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23) 50 punktą, reglamentavusį, kad atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (pažymos 8.1.5 papunktis), 2017-01-19 ir 2017-02-23 atsakymuose nenurodė tikslios atsakymų apskundimo tvarkos (pažymos 4.2, 4.4 punktai);

10.6. vadovaujantis Dokumentų rengimo taisyklių 38 punkto nuostatomis, reglamentuojančiomis, kad gauto dokumento nuorodą sudaro žodis „I“, dokumento, į kurį atsakoma, *data* ir registracijos numeris (pažymos 8.3.1, 8.3.2 papunkčiai).

Savivaldybė nurodė, kad Savivaldybės 2017-01-19 rašte netiksli Pareiškėjos 2016-12-14 prašymo data nurodyta (nurodyta, kad atsako į Pareiškėjos 2016-12-18 prašymą) dėl techninės klaidos (pažymos 4.1, 4.2, 6.6 punktai).

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šios pažymos 10.1 – 10.6 punktuose, t. y. į tai, kad Savivaldybė nepateikė atsakymo į Pareiškėjos 2016-08-16 prašymą, į tai, kad Pareiškėjos 2016-12-14 ir 2017-01-19 prašymai išnagrinėti pažeidžiant Prašymų nagrinėjimo taisyklių (galiojo nuo 2015-09-01 iki 2017-11-23) 34, 35, 50 punktų, skundo dalis dėl kreipimūsi nagrinėjimo pripažintina pagrįsta.

Dėl žemės mokesčio

12. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 7–8 punktuose, susijusius su atleidimo nuo žemės mokesčio ir (arba) žemės mokesčio sumažinimo klausimais, konstatuotina:

12.1. Savivaldybė, gavusi Pareiškėjos 2016-11-08 prašymą dėl atleidimo nuo žemės mokesčių už 2015–2016 metus, parengė Savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl atleidimo nuo 2016 metų žemės mokesčio (pažymos 6.3 punktas). Projektas dėl atleidimo nuo žemės mokesčio buvo svarstomas Savivaldybės tarybos posėdyje, vykusiame 2016-12-01; sprendimo projektui dėl atleidimo nuo 2016 m. žemės mokesčio *nepřirtarta* ir Savivaldybės tarybos 2016-12-01 posėdyje *sprendimas dėl atleidimo nuo žemės mokesčio už 2016 m. nepřirtartas* (pažymos 6.3 punktas).

Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatomis, netiria savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos (pažymos 7.3 punktas), todėl Seimo kontrolierius nevertins Savivaldybės tarybos veiklos, priimtų sprendimų, sprendžiant Pareiškėjos atleidimo nuo žemės mokesčio už 2016 metus klausimo.

12.2. **Savivaldybių tarybos**, vadovaujantis Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, **turi teisę** savo biudžeto sąskaita **sumažinti žemės mokesį arba visai nuo jo atleisti**, o vadovaujantis minėto straipsnio 5 dalimi – nustato lengvatų teikimo tvarką (pažymos 7.1.1 papunktis). **Sprendimų teikti mokesčių lengvatas** savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 18 punktu, **yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija** (pažymos 7.2 punktas). Pagal Aprašo 9 punkto nuostatas, Savivaldybės administracijos direktorius *gautus ir užregistruotus asmenų prašymus suteikti mokesčio lengvatas perduoda Savivaldybės administracijos Finansų skyriui* (pažymos 8.2.2 papunktis), kuris, vadovaujantis Aprašo 10 punktu, *rengia Savivaldybės tarybos sprendimų dėl mokesčių lengvatų suteikimo (nesuteikimo) projektus ir teikia Savivaldybės tarybai svarstyti* (pažymos 8.2.3 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, jog skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo suteikta informacija, dokumentai (kopijos), įrodantys, kad Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, gavęs Pareiškėjos 2016-12-14 ir 2017-01-19 prašymus, parengė Savivaldybės tarybos sprendimų dėl žemės mokesčio sumažinimo ir (arba) atsisakymo sumažinti projektus, kad minėti projektai buvo pateikti svarstyti Savivaldybės tarybai bei kad Savivaldybės taryba šiuo klausimu yra priėmusi sprendimą, konstatuotina, kad *Savivaldybės meras*, o ne Savivaldybės taryba, priėmė sprendimus (sprendimai pateikti 2017-01-19 ir 2017-02-23 raštuose), jog *nėra teisinio pagrindo sumažinti Pareiškėjai žemės mokesį už 2016 metus* (pažymos 4.2, 4.4, 6.4 punktai). Pažymėtina, kad teisės aktuose nėra reglamentuota, kad Savivaldybės meras turi teisę priimti sprendimą dėl žemės mokesčių lengvatos (atleisti nuo žemės mokesčio ir (arba) jį sumažinti) suteikimo (nesuteikimo).

12.3. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau vadinama – VMI) Pareiškėjai pateiktoje Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijoje (toliau vadinama – deklaracija), kuri parengta 2016-10-21, nurodyta nepriemokos už 2015 m. suma – ... Eur bei ... Eur delspinigių (pažymos 6.4 punktas). SEB banko 2017-01-17 išrašė nurodyta informacija, kad VMI 2016-11-14 nuo Pareiškėjos sąskaitos nurašė žemės mokesčio skolą už 2015 m. – ... Eur (pažymos 6.4 punktas).

Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintas „vieno langelio“ principas, reiškiantis, kad prašymą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prirėikus – *ir iš kitų viešojo administravimo subjektų*, gauna pats prašymą nagrinėjantis subjektas (pažymos 7.4 punktas). Aprašo nuostatos įsigaliojo nuo 2016-12-28, iki minėto Aprašo nuostatų įsigaliojimo, kaip nurodė Savivaldybė, asmenų prašymus suteikti žemės mokesčio lengvatas Savivaldybės taryba svarstydavo vadovaudamasi Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, reglamentuojančia, kad Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokesį arba visai nuo jo atleisti (pažymos 6.1 punktas, 7.1.1 papunktis);

Taigi, iš to, kas pirmiau išdėstyta, nustatyta, kad žemės mokesčio įsiskolinimą už 2015 metus Pareiškėja sumokėjo 2016-11-14, t. y. 2016-12-14 prašymo pateikimo Savivaldybei metu Pareiškėja neturėjo įsiskolinimo Savivaldybės biudžetui už praėjusį 2015 metų mokesstinį laikotarpį. Pažymėtina ir tai, kad Pareiškėjos 2016-12-14 prašymo pateikimo metu nebuvo reglamentuota,

kokius dokumentus turi pateikti asmuo, besikreipiantis į Savivaldybę dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo, nes, kaip jau buvo minėta, Aprašo nuostatos įsigaliojo nuo 2016-12-28.

Atsižvelgiant į tai, jog, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintu „vieno langelio“ principu, reiškiančiu, kad *prašymą nagrinėja ir informaciją iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą nagrinėjantis subjektas* (pažymos 7.4 punktas), konstatuotina, kad Savivaldybės administracija Pareiškėjos 2016-12-14 prašymo nagrinėjimui nesurinko visos išsamios informacijos (pažymos 4.2, 6.4 punktai).

13. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta šios pažymos 12.1 – 12.3 punktuose, t. y., į tai, kad Savivaldybės tarybai nebuvo parengti sprendimų projektai dėl žemės mokesčio sumažinimo ir (arba) atsisakymo jį sumažinti, kad Savivaldybės taryboje šis klausimas nebuvo svarstomas, bei į tai, kad sprendimą nesumažinti Pareiškėjai žemės mokesčio už 2016 metus priėmė Savivaldybės meras, kuriam teisės aktai nesuteikia teisės priimti sprendimo dėl mokesčių lengvatos suteikimo (nesuteikimo), o ne Savivaldybės taryba, skundo dalis dėl žemės mokesčio pripažintina pagrįsta.

14. Seimo kontrolierius atkreipia:

14.1. Savivaldybės dėmesį į tai, kad Aprašo nuostatose nėra reglamentuota, kaip yra sprendžiamas klausimas, jeigu asmens prašymas suteikti žemės mokesčio lengvatą savivaldybėje gautas gruodžio mėnesį ir nėra galimybės parengti sprendimo projekto artimiausiam savivaldybės tarybos posėdžiui. Pažymėtina, kad klausimo svarstymą perkėlus į kitų metų artimiausią savivaldybės posėdį, asmuo, vadovaujantis Aprašo 12 punktu, praranda teisę gauti mokestinę lengvatą. Atsižvelgiant į tai, tikslinga būtų nustatyti terminą iki kada asmenys gali teikti prašymus dėl mokesčių lengvatų;

14.2. Pareiškėjos dėmesį į tai, kad vadovaujantis Žemės mokesčio įstatymo 12 straipsnio 5 dalimi, žemės mokestis sumokamas iki einamojo mokesčio laikotarpio lapkričio 15 dienos (pažymos 7.1.2 papunktis). Žemės mokestis, vadovaujantis minėto įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, įskaitomas į savivaldybės, kurios teritorijoje yra žemė, biudžetą (pažymos 7.1.3 papunktis). Pareiškėjos 2016-11-08 prašyme keliamas klausimas dėl atleidimo nuo žemės mokesčio buvo įtrauktas į Savivaldybės tarybos 2016-12-01 posėdžio darbotvarkę, kuri buvo paskelbta Savivaldybės interneto svetainėje (pažymos 6.3 punktas).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl kreipimusi nagrinėjimo pripažinti pagrįsta.

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl žemės mokesčio pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja Prienų rajono Savivaldybės administracijos direktoriui Egidijui Visockui:

17.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Prienų rajono savivaldybė Pareiškėjos kreipimuisi išnagrinėjo pažeidžiant teisės aktų nuostatas, t. y. atsakymai Pareiškėjai pateikti per ilgesnį nei 20 darbo dienų laikotarpį, atsakymuose nenurodyta apskundimo tvarka, atsakymas į Pareiškėjos 2016-08-16 prašymą nepateiktas, ir kt., bei užtikrinti, kad ateityje nagrinėjant asmenų kreipimuisi būtų laikomasi teisės aktų nuostatų;

17.2. imtis veiksmų, kad Prienų rajono savivaldybės administracijos darbuotojai būtų informuoti (supažindinti) su teisės aktų nuostatomis, reglamentuojančiomis kreipimusi nagrinėjimą;

17.3. teisės aktų nustatyta tvarka pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjos 2016-12-14 prašymą, pateikti atsakymą bei nurodyti tikslią apskundimo tvarka.

17.4. apsvarstyti galimybę papildyti Savivaldybės tarybos 2016-12-22 sprendimu Nr. T3-263 patvirtinto Žemės, valstybinės žemės nuomos, nekilnojamojo turto ir paveldimo turto mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašą, reglamentuojant terminą, iki kada (per kiek laiko) asmenys turi teisę pateikti prašymus dėl mokesčių lengvatų suteikimo.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierių** (Seimo kontrolieriui pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys